

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (insarati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 236.

Ljubljani, v petek 16. oktobra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. oktobra.

Škoda dragega časa!

Poslušalcem na galerijah poslaniške zbornice se danes ni bilo treba dolgočasiti. Slutili so, da utegne današnja seja biti zanimiva, zato so se bili zbrali v jako obilnem številu. Koncem zadnje seje bila je namreč dopolnilna volitev vinarskega odseka namesto umrlega barona Tauffererja. Po dogovoru med tremi velikimi klubi izbira pri dopolnilnih volitvah dotičnega kandidata oni klub ali skupina, kateri je pripadal prejšnji član kakega odseka. Ker je bil Taufferer pristaš zjedinjene levice, priporočali so levičarji poslanca Hübnerja za njegovega namestnika in njegovo ime postavili na volilni listek. Dunajski antisemitski poslanci bi bili pa kaj radi namesto Hübnerja svojega pristaša vinorejca Mutha spravili v omenjeni odsek. Ko so se raznašali volilni listki, spravi se je torej poslanec Schneider na noge ter je na vseh volilnih listih, ki so mu prišli v roke, ime Hübnerjevo izbrisal in namesto njega zapisal ime Muthovo. Mnogi poslanci, ki so popravljeni listke našli na svojih prostorih, oddali so jih brez kakega pomisleka, misleč, da se je to zgodilo v sporazumu z levičarskim klubom. Nekateri pa jih še pogledali niso, in nekatere pometali so pobiralni sluge sami v svoje posodice, če dotičnega poslanca ni bilo v dvorani.

Nasledek takega ravnanja je bil, da je dobil Hübner 75 glasov, Muth pa 71. Prvi je bil sicer izbran, ali le z enim samim glasom večine. Eden zborničnih strežajev naznanil je reč predsedniku, ki je danes prav ostro grajal poslanca Schneiderja zaradi njegovega ravnanja. Ker so liberalni listi že včeraj obsirno razpravljali to zadevo, vedel je poslanec Schneider že naprej, da pride reč v današnji seji v razgovor ter je imel priliko, pripraviti se za odgovor. Priznaval je, da je na nekaterih listkih izbrisal ime Hübnerjevo in zapisal ime Muthovo, ali

izgovarjal se je, da je to storil z izrecno privolitvijo dotičnih poslancev, in da ni bil oddan noben tak listek, če lastnik njegov ni bil zadovoljen s premembo. Volilni listki niso nobeno uradno pismo in vsak jih sme preminjati, če se mu ljubi. On ni vezan na dogovor med raznimi klubi, sme torej postavljati lastne kandidate za razne odseke in njih imena zapisovati na volilne listke. To ni nič nepostavnega, zato bo tudi v prihodnje ravno tako ravnal, kakor zadnjič.

Za Schneiderjem, čigar govoru so levičarji večkrat živahno oporekali, oglasil se je grof Hohenwart ter je v imenu svojega kluba zagotavljal, da ni res, kar trdi Schneider, da je namreč popravljal volilne listke samo takih poslancev, ki so mu sami to dovolili. Člani njegovega kluba držé dano besedo in jo bodo držali tudi v prihodnje. (Živahna pohvala!)

Schlesinger in Gessmann sta zagovarjala Schneiderja in opravičevala njegovo ravnanje, češ, da ne zasluži graje in da ni v nasprotju z opravičnim redom. Pač pa je nepostavno, če sluge pri volitvah pobirajo in v vrčke pomečejo tudi volilne listke takih poslancev, katerih ni v zbornici. V tem oziru je imel Gessmann čisto prav, ali zadnje ravnanje Schneiderjevo zaradi tega ni opravičeno. Tudi dr. Lueger se je z vso svojo zgovornostjo potezal za Schneiderja ter se zlasti obračal proti grofu Hohenwartu, češ, da naj poizveduje v svojem klubu ter bode zvedel, da so nekateri člani v istini pritrđili premembi, katero je bil napravil Schneider. Če pa to izve, pričakuje od poštenja njegovega, da prekliče obsodbo proti Schneiderju.

Poslanec Plener pritrjuje grofa Hohenwarta izjavi, za katero mu izreka svojo zahvalo ter predlaga, da naj zbornica pritrđi ostri graji, katero je predsedništvo izreklo poslancu Schneiderju. Za njim v imenu poljskega kluba zagotavlja Madejski, da noben član tega kluba Schneiderju ni dal oblasti, preminjati volilnih listkov.

Ta jako neprijetna razprava trajala je skoraj že poldrugo uro, ko se oglasi poslanec Morré in predlaga konec razprave, češ, da ljudje od zbornice pričakujejo uspešnega delovanja, ne pa potrate dragega časa z rečjo, o kateri vsakdo sodi, kakor vé in zna. Ko ta predlog obvelja, pridejo na vrsto le še dejanski popravki. Lueger pravi, da je grof Hohenwart dolžen ostal odgovora, ki ga je zahteval od njega. Schneider imenuje poslanca Schorna in Hagenhoferja iz konservativnega kluba, ki sta sama privolila od njega storjeni premembi. Plener zagovarja levičarje, da niso nikdar prelomili dogovora z drugimi klubi, kakor sta jim očitala Gessman in Lueger, Hohenwart pa odgovarja Luegerju, da je njegova zahteva nepotrebna. On je rekel, da ni res, ako Schneider trdi, da je preminjal volilne listke samo onih poslancev, ki so v to privolili sami. In to potrjuje Schneider sam, ki priznava, da je preminil listke čveterih poslancev konservativnega kluba, katerih še v zbornici ni bilo. On (Hohenwart) nima torej ničesa preklicevati ali popravljanja. Schorn in Hagenhofer sta potrdila besede Hohenwartove; Schorn sicer potrjuje, da je oddal glasovnico za Mutha, ali misli je, da se je prememba med Hübnerjem in Muthom zgodila vsled porazumljenja z levičarji, in da hi sicer ne bil glasoval za njo, ker se čuti vezanega po pogodbi med velikimi klubi; Hagenhofer pa pravi, da je Schneiderju naravnost rekel, da ne gre spreminjati imena kandidatovega, ki ga je nasvetoval levičarski klub. In ko je Schneider vse eno popravil njegov listek in nanj zapisal Mutha, zbrisal je Hagenhofer to ime in zopet napisal ime Hübnerjevo.

Herald se obrača proti nasvetu Plenerjevemu, češ, da bodo on in njegovi tovariši gotovo grajali Schneiderja, ako zasluži grajo, ali reč naj se prej izroči kakemu odseku, in naj se graja ne izreka brez vsaktere preiskave.

Pri glasovanju obvelja nasvêt Plenerjev s 159

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

„Ubogí mož se je kmalu potolažil o svoji nesreči in agentovi usodi!“ dé doktor in s čopičem lahko potegne čez krogeljico lečine velikosti; v hipu se je razpočila s pokom, kakor bi bil s puško ustrelil.

Izenaden po strelu, stopil je Irec nehoté korak nazaj.

„Dobro!“ dé kemik; „z dvema kilogramoma takega prahú dvignemo cerkev sv. Pavla v zrak, — kaj pravite k temu?“

„Da so vse vaše iznajdbe strašne.“

„Druzega ne želim. To je dinamit. Prosim, čitajte dalje; rad bi vedel, so li tudi imena povablencev notri?“

„Posebno so se odlikovale: gospa Pinnacle in njeni dve hčeri. Gospod Pinnacle pa je bil, žal, zadržan na svojih krasnih posestvih na Irskem.“

„Da, dragi ti prijatelj! Kako te milujem, da si se zaradi nas moral odpovedati plesu,“ dé porogljivo

doktor; „toda dovolj čenčarij angleških časopisov. Poiščite znamenitejših novic v irskih časopisih!“

„Ali veste, da je ‚Irish People‘ preminul izhajati?“

„Da; a na njegovo mesto je stopila ‚Union‘, ki ni nič manj ponosna v svojih besedah!“

In reš prečita Peter nekaj člankov, ki so bili pisani jako vzburljivimi besedami, ter so nasprotnike naravnost izzivale k boju.

Doktor zmaje z glavo.

„Ti ljudje preveč hité, vse bodo prehiteli! Sevéda, orožje imajo, ali nikake zaloge, — to je bedarija!“

„Bedarija, ki naše nasprotnike s strahom navdaja,“ vsklikne ‚kralj noči‘, ker bil je vselej navdušen, kadar se je govorilo o javnem boju; — „poslušajte dalje! V listu stoji, da so grad, v katerem so vladni uradi, obdali z barikadami; da so Dublin napolnili z vojaki, ki imajo v predmestnem parku ležišče; vsak dan dohajajo nove čete.“

„Dragi moj, to je le pást, da bi po takih novicah osrčeni pospešili vstajo.“

„In vendar se Angleži ne upajo nikogar zapreti!“

„Nikogar, kakor kapitana Mackay-a, Firebranda in Mitchela.“

„Od vseh treh je jedini Mitchel zaveznik nove Irske, in še ta jim je šel sam na limanice. A da bi bili Meagle-a v Waterfordu zaprli, tega se niso upali, dasi so imeli tam celo armado in se on ni bal svoje množice — kakih 50.000 rodoljubov — v burnem ogovoru pozdravljati.“

„Velika sreča je za Irsko, da so nasprotniki tako ostrašeni,“ róga se doktor; „a dvomim, da bi se O'Brien-ové čete pred nasprotno armado vzdržati mogle.“

„Vsa Irska šteje 200.000 oborožencev,“ dé Peter, ne slušaje doktorjevih besed.

„Oborožencev? S čim so oboroženi?“

„Sulicami, puškami, sabljami, meči; 20.000 pušk je bilo včeraj v Dublin pripeljanih. O'Brien zapoveduje v Wexfordu, Meagle v Waterfordu, Gorvan v Limericku, Doherty v Clommel-u.“

„Vkljub vsemu pa imamo v Irski le jednega voditelja, ki je sposoben, obstati pred sovražnikom,“ hladno pristavi doktor.

„Katerga pa?“ vpraša Peter.

„Petra, sina Hadfieldovega, nasladnika Fionovega in neodvisnega ‚kralja noči‘!“

Peter ni ničesar odgovoril, a oči so mu zablestele.

Irvington se je nad tem vzradostil. Molče sede k mizi, prečita liste, nekatere sežgé; potem si na

glasovi proti 9. Mnogi poslanci, tudi mladočeški, so se umaknili glasovanju.

Državni proračun.

Ko je bila dovršena ta stvar, prišel je na vrsto najni predlog budgetnega odseka gledé razprave o državnem proračunu. Načelnik budgetnega odseka poslanec P l e n e r v obširnem govoru utemeljuje in priporoča naslednji predlog:

Z ozirom na to, da se v sedanjem zasedanju more državni proračun rešiti pred začetkom novega leta le tedaj, če se skrajša budgetna obravnava, in z ozirom na to, da ta sklep ne velja za prihodnjo obravnavo o državnem proračunu, nasvetuje budgetni odsek:

Visoka zbornica naj sklene:

1. O vladni predlogi o proračunu za l. 1892. naj se takoj obravnava v zbornici.

2. Vendar se budgetnemu odseku v obravnavo izročé točke notranjega ministerstva o javni varnosti v posameznih deželah, o cestnih zgradbah in vravnava vodâ; ministerstva za deželno brambo točka 8. o deželni brambi; naučnega ministerstva točka 9.; finančnega ministerstva točke: direktni davki, carina, indirektni davki, sol, tobak, kolekovina in pristojbine, loterija in posebni davki od žganih in opojnih pijač; trgovskega ministerstva posamezne točke o gradnji državnih in privatnih železnic, o prometu v zakup danih železnic itd.; poljedelskega ministerstva točki o deželni kulturi in državni konjereji; podpor in dotacij točka 34., oziroma 39.

Temu predlogu so se z vso odločnostjo protivili mladočeški poslanci, češ, da je treba dveh tretjin glasov za sklep, ali naj pride Plenerjev predlog danes v razpravo, ker ne stoji na dnevnem redu.

Prvosednik baron Chlumecy je rekel, da po opravljenem redu tega ni treba in da tega sploh ne dá na glasovanje.

Govorili so o tem dr. Kaizl, Herold in Vašatty, ki je imel dolg češki govor v veliko radost državnoborskih hitropiscev, ki so med tem časom počivali.

Ko to sklepam, še govori, in težko pride razven te točke danes še kaj drugega na vrsto.

Zadnjič sem poročal, koliko se državni proračun ozira na slovenske dežele. Danes še dostavljam, da je v proračunu za graško vseučilišče postavljenih 600 gl. za lektorja slovenskega jezika.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Notranje dežele.

Mladočeši. „Plzeňské Listy“ poročajo, da se je odločen pristaš mladočeške stranke izjavil, da ne bode dolgo, ko se realisti osnujejo kot posebna skupina, ki bode v nekaki zvezi z Mladočeši. Ta poslanec je torej priznal, da več poslancev v kratkem mladočeškemu klubu obrne hrbet. Opaža se pa tudi, da „Narodni Listy“ posebno radi sedaj udrihajo po realistih. Dolgo neso hoteli ničesar priobčiti proti realistom. Masařyk si je menda nakopal s tem jezo Grégrovega glasila, ker se je izrekel, da bode treba osnovati še jeden list.

polni škatljico s stekleničicami, pogleda na uro in pravi: „Ljubi nečak! Pošta se bo zdaj-le odpeljala iz Bandora; ako ste pripravljen, odpeljeva se.“

Odpeljala sta se v Limerick. Doktor si je bil že prej naročil sobo v Moor-ovem hôtelu; strežaj ju je odvel tija.

Peter prenese mizo k oknu, ki je bilo obrnjeno proti nabrežju, odgrne zagrinjalo in prižgê, — ker je bilo že v mraku, — svečo. V istem trenutku zablesti v nasprotnem oknu, onkraj Shaunon-reke, tudi luč. Pet minut pozneje prižgê drugo svečo, in zopet za pet minut tretjo svečo. Baš tako zgodilo se je na nasprotni strani.

„Ali se ne bojite, da bi vas spazili?“ opomina doktor.

„V takej visočini luč ni vidljiva,“ odvrne Peter.

„Prav dobro!“ dé doktor; „vidim, da se zmodrujete!“

V trenutju pozvoni k večerji. Podala sta se v obednico ter sedla sredi častnikov in Angležev. Mej večerjo je bilo vse tiho, — tako je običajno; — stoprav, ko so odšle gospe, začelo se je glasno govorjenje. Rejen polkovnik dajal je svojemu častniku povelja za prihodnji dan.

Peter ni preslišal nobene besede teh za njega toliko imenitnih razpravljaj. (Dalje sledi.)

Gorenja Avstrija. V nedeljo je bil v Lincu shod zaupnikov konservativne stranke pod predsedstvom grofa Brandisa. Razgovarjalo se je o raznih stvaréh in mej drugim ostro obsojevalo, da nekateri listi, ki hočejo tudi za katoliške veljati, dan na dan obirajo konservativne poslance.

Vnanje države.

Rusija in Italija. Gotovo se nič ne vé, o čem sta se ruski minister vnanjih zadev in pa italijanski ministerski predsednik dogovarjala v Monzi. Neki večji ruski list misli, da sta najbrž govorila o dardaneškem in bolgarskem vprašanju. Bismarckovo hamburške glasilo je tudi tega mnenja. Piše namreč, da se v Monzi ni govorilo o vprašanjih, ki se tičejo trodržavne zveze. Lahko se je pa govorilo o morskih ožinah, ker v tej stvari ima Italija popolnoma prosto roko.

Rusija. V Kijevu je menda res policija zavohala neko gibanje mej dijaki. Govori se o zaroti proti carju. Zaprli so že 500 dijakov. Razburjenost mej dijaki pa tudi med meščani je velika. Vseučilišče bodo baje zaprli. Vojski so pripravljene v vojašnicah. Natančnega se nič ne izvê. Ruska policija bode gotovo skušala vse prikriti in dokazati, da je v Rusiji vse v redu. Da pa marsikaj ni tako, kakor trdi policija, pa imamo najboljši dokaz v tem, da kaj pogosto odhajajo ladije s političnimi zločinci v Vzhodno Azijo, kamor jih izganjajo. Posebno lepo število jih je na otoku Sahalinu, pa tudi v drugih krajih vzhodne Sibirije.

Rusija in Nemčija. „Hamburger Nachrichten“ pišejo, da ne bode vojne mej Rusijo in Nemčijo, dokler bode vladal sedanji car in pa pl. Giers vodil vnanjo politiko. Car neče postaviti sedanjega stanja Rusije v nevarnost s tem, da bi šli Rusi za Francoze po kostanj v ogenj. Omeniti pa moramo, da ni dolgo tega, ko je ta list pisal, da Nemcem preti nevarnost od Rusije, kar prihaja od tod, da se je odstranil knez Bismarck, ki je znal ohraniti dobre odnošaje z Rusi.

Dansko. Danski list „National Tidende“ razkril je, kako je Rusija 1864. leta intrigovala proti Dancem. Na jedni strani je Dance silila, naj vstopijo v nemško zvezo, da bi tako zvrto glasila prestol danskega kralja. Švede je pa nagovarjala, da bi z Danci začeli vojno. Rusi so pa menda mislili potem vdreti v Svedijo. Omenjeni list pravi, da je vse to izvedel od jako zanesljive strani, kar je prav lahko mogoče, kajti Danci imajo sedaj intimne zveze z Rusi. Tedanja politika ruska proti Danski spominja nas pač nekoliko na sedanjo rusko politiko na Balkanu.

Nemčija. Pri volitvi za deželni zbor na Saksonskem je voljenih 12 konservativcev, 4 naprednjaki in 7 socialistov. Naprednjaki so zgubili štiri mandate, narodni liberalci pridobili so jednega, socialisti pa tri. Ta izid volitev je vsekako jako pomenljiv. Iz njega razvidimo, da židovski liberalizem tudi na Saksonskem jako propada. Naprednjaki so namreč predstavitelji židovskega liberalizma. Razširjajo se socialne ideje. Pridobitev treh mandatov že nekaj pomenja, če se pomisli, da za deželni zbor ne velja občna volilna pravica, temveč volijo le tisti, ki plačujejo neko svoto davkov. Pravih delavcev voli torej jako malo. Vidimo torej, da se je socializem že močno razširil mej srednjimi stanovi in se vedno bolj razširja.

Francija. Papež je odlikoval dva sinova francoskega tovarnarja Harmela v nordskem departementu z redom sv. Gregorja. Harmel in njegova sina sta organizovala romanje francoskih delavcev v Rim.

Brazilijska. Zbornici sta bivšemu cesarju definitivno dovolili 120 contos ali blizu toliko tisoč goldinarjev letne pokojnine. Zapali obroki se cesarju vkupe izplačajo. Zavrgla je pa zbornica skoro jednoglasno predlog, da bi se razveljavil dekret, ki prepoveduje cesarju bivanje v Braziliji. Poslednji sklep pač ni posebnega pomena, kajti dom Pedro bi se najbrž ne bil povrnil več v Brazilijo, ko bi se mu tudi dovolilo.

Uruguay. Nemiri v Montevide-u so bili jako resni. V boju so pali trije častniki in 53 vstajnikov. Vstaši so se umaknili na kmete in se pripravljajo na nove boje. Kaj je uzrok vstaji, še nič ni prav znano. Morda slaba denarna uprava? Razmere v vseh južno-ameriških republikah so jako nevesele.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 13. oktobra. Naša izložba se približuje koncu. Zadnje tri dni je namenjen dohodek dobrotvornim svrham. Prvi dan je bila vhodnina za medicinsko fakulteto, drugi dan za pevska društva in tretji dan za mestne siromake. Samo izložba umetnin in slik ostane še do konca oktobra odprta. Krasno vreme in pa tudi smeli zrakoplovec Merigi je privabil jako mnogo občinstva v izložbene prostore. Omenjeni zrakoplovec se je spustil letos pri nas v Zagrebu že petkrat v zrak. Na četrtem potovanju je prispel 4000 metrov visoko, kjer je termometer le še +2° C. Zdaj mu je gospod Fister izdelal tudi stroj, s katerim bo mogel svoj balon ravnati ter se boriti celó proti vetru, kajti predzadnjič ga je odnesel tje do Križevca, kakih 5 ur od Za-

greba. Prav zanimivi so podatki o temperaturi in zračnem prepihu, katere je opaževal Merigi v teh višinah. Če ostane tako lepo vreme, spustil se bo te dni še večkrat v zrak.

Zagreb je obiskalo letos mnogo odličnih gostov. Bili so pri nas bratje Dalmatinci, Slovenci in Čehi, prišli so tudi naši bratje iz Reke in Bosne, celó Madjari so hoteli videti, kaj morejo Hrvati. Samo enega moža, gotovo najbolj zaslužnega za Hrvatsko, nismo mogli pozdraviti v svojej sredini, namreč škofa Strossmayerja. Neodvisni meščani zagrebški so prisrčno želeli, da običe izložbo tudi naš mecen, ali njihova želja se vendar le ni mogla izpolniti. Sestavili so krasno adresu, v kateri pozivljejo domorodnega škofa na izložbo, da vidi napredek v vseh strokah onega naroda, za kateri je on toliko žrtvoval ter s tem položil temelj njegovej naobrazbi. Osebnost so odnesli najodličnejši meščani to adresu v Djakovo, kjer so škofa še ustno prosili, da pride v Zagreb. Pri gostbi, katero je dal škof Strossmayer omenjenej deputaciji, zvedelo se je, zakaj ne more obiskati Zagreba. Razlog je politična razcepljenost našega naroda. Škofa Strossmayerja ne trpi vladna stranka, saj sem vam sporočil, kako ga je grdo napadel v madjarskem časopisu veliki župan zagrebške županije, a ne trpi ga tudi Starčevićeva stranka, ker je on zavzet za slogo med južnimi Slovani, kar pa ni po volji tej stranki radi njihovih nazorov o velikej Hrvatski. Da ne bode še večjih preprirov, zatorej je škof, kakor bi bil sicer rad prišel v Zagreb, rajše izostal. Nehvaležnost je bila še vselej plača tega sveta, pa je tudi v tem slučaju; samo to je dobro, da vsi odličnejši in naobraženi Hrvati znajo ceniti zasluge škofa Strossmayerja ter mu tudi pri vsaki priliki izkazujejo zaslužen zahvalo.

Ban se je povrnil s potovanja po Slavoniji. Razven Siska, kjer je bil prav hladno sprejet, pripravljali so mu povsod po uradnih zapovedih sijajen sprejem. Seveda se bode radi tega občinski proračun povsodi malo zvišal, druge kakšne koristi bo težko narod imel od tega potovanja. Da je bila to tudi mala priprava za bodoče volitve, je nedvojbeno, saj skrbi narodna (madjaronska) stranka že zdaj, da bode za prihodnje volitve pripravljena vsa potrebna in nepotrebna sredstva, kajti le-ta stranka se hoče vsaj še nekaj časa vzdržati na površju, da pripravi pot za sporazumljenje z Madjari. Prav neverjetno je, da bode v tem pogledu zares uspela.

Da ste ljubljanski gimnaziji prenapolnjeni, ni tako čudno, ker nima cela Gorenjska nobene srednje šole, bolj čudno je pa to za zagrebško, ker ni daleč niti karlovška niti varaždinska. Letos se je vpisalo v prvi razred čez 200 dijakov ter nimajo skoraj še prostora za-nje. Že lani se je pisalo, da treba še ene gimnazije v našem mestu, kajti kjer je do 800 dijakov na enem zavodu, vendar ne more biti vse tako v redu, kakor se zahteva. Dolgo gotovo ne bo trajalo, da se odpre druga gimnazija. Vlada sicer trdi, da ni pokritja za to, ali konečno se bodo morali najti sredstva tudi za to, saj „Narodne Novine“ prav dobro omenjajo, da naj se na stroške investicijske zaklade odpre druga gimnazija, če se ne najdejo za to v avtonomnem proračunu potrebna sredstva.

Blaža Potočnika slavnost in 25-letnica „Narodne čitalnice“ v Št. Vidu nad Ljubljano.

(Dalje.)

Okolu 3. ure popoldne začela se je vrtna veselica z vojaško godbo, katera je bila do tega časa zadržana v Ljubljani vsled imendne Nj. veličanstva. Igrala je na vrtu, dokler je ni pršeči dež pregnal v notranje prostore. Občinstva je bilo vse natlačeno. Mejtem so gospe in gospice pridno prodajale srečke za loterijo, od katere je marsikateri ljubljenec Fortune odnesel veselim licem zadeti dobitok. Veselica je postajala vedno živahnejša, še celó hladen dež, ki si je nekaj časa resno prizadeval pokvariti dobro voljo udeležencem, prejenjal je naposled čisto, da se je občinstvo okolu 6. ure zbralo v odličnih prostorih društvenega doma, kjer se je ob 1/2 7. uri pričela čitalniška

„BESEDA“

s petjem in igro po sledečem vspredu:

- A. Nedved: „Zvezna“, pel moški zbor.
- Slavnostni govor, govoril čitalnični predsednik g. S. Jovan.
- Fr. S. Vihar: „Mornar“, samospjev, pel gosp. J. Zirovnik.

- d) * * * „Na planine“, pel mešani zbor.
 e) Národná: „Kje so moje rožice“, pel mešani četverospjev.
 f) Em. Vašak: „Moj dom“, pel moški zbor.
 g) **Oče so rekli, da le!**

Gluma v enem dejanju, preložil Franjo Končan.

OSEBE:

Dr. Ljuboslav, pisatelj . . . . . g. Valentin Komen.
 Doroteja, njegova soproga . . . . . gđc. Apol. Rastohar.
 Drag. Ljuboslav, njegov netjak . . . . . g. Fr. Kremžar.
 Debelec, mesar . . . . . g. Fr. Jenko.
 Liza, njegova hči . . . . . gđc. Ivanka Cirman.
 Avrora Mrakova . . . . . gđc. Julija Jovan.
 Jerica, dekla pri Ljuboslavovih . . . . . g. Josipina Zupan.

Ne vemo, komu bi se bolj divili: izvrstno izvežbanemu pevskemu zboru, ki je z nepričakovano precoznostjo izvajal vse točke pevskega vspeveda — ali spretnim igralcem-diletantom, ki so napominano glumo predstavljali, kakor da so vsak dan na odru. Radostnim srcem izpolnjujemo tu prijetno dolžnost, da izrečemo iskreno zahvalo izbornemu pevovodji, g. nadučitelju J. Žirovniku, ter mu čestitamo, da si je v kratkem času tukajšnjega svojega bivanja izvežbal pevski zbor, na katerega — da se kratko izrazimo — smé ponosen biti! Pevskemu zboru pa bi priporočali, da i naprej ostané tako vstrajen in marljiv, ko doslej; to bode častno zanj in on sam bode ponos in dika lepi naši domovini.

Jednaka zahvala velja tukajšnjemu novodošlemu učitelju g. Jakliču za izvežbanje igralcev — osobito onih moči, ki so prvokrat stopile na oder.

Izmej pevskih točk ugajali sta najbolj: „Na planine“, katero je moral mešani zbor ponavljati, in mešani četverospjev „Kje so moje rožice“, kateri je moral tudi še dodano pesem ponoviti. G. nadučitelj je s samospjevom „Mornarja“ zaslužil srčno pohvalo in burno odobravanje.

Istotako je bil vsprejet slavnostni govor g. S. Jovana, ki se je glasil:

Častita družba! Petindvajset let! To je v zgodovini pač le mala ped časa, a pri tako malih narodih, kakoršen je naš, je pa četrt stoletja vendar že nekaj. Ravno mi smémo ponosni biti na razmérno velikanski napredek, katerega s prirčno radostjo opazuje vsak domoljub med nami in se mu čudi še celó nepristransk sosed.

Na je pa naš narod tako veselo napredoval, mora se gotovo veliko zahvaliti narodnim čitalnicam po mestih in po deželi. Nekako pred 30 leti so jeli domoljubni možje snovati čitalnice, v katerih naj bi se narod zbiral h koristnemu pouku in pošteni zabavi, kajti vedeli so dobro, da le dobro poučeni narod more obstati pred tujimi navali in uspešno tekmovali s sosedi.

Te misli so gotovo tudi vodile tiste blage možé, ki so ustanovili našo narodno čitalnico pred četrstoletjem. Tem možem na čelu pa je stal s prirodno vstrajnostjo in svetim domoljubnim ognjem naš tedanji župnik gospod oče Blaž Potočnik. Koliko truda je stala ustanovitev nove čitalnice, osobito na deželi, vedó možje iz tiste dóbe in mi si to lahko mislimo. Treba je bilo posebne gorečnosti za dobro stvar, saj vémo, kako se marsikdo brani v taka društva vstopiti, ker se, ali boji zamere, ali pa, ker društva ne vé ceniti. Saj se še dandanes vidi, kako se marsikateri brani svoj um bistríti s čitanjem časnikov in knjig in rajše drago plačuje dolgčas, mesto da bi se lepo in cenó kratkočasil v čitalnici.

Posebno pa nas šentvidčane časti, da je bilo ravno pri nas toliko zavednih možé, ki so uvideli korist takih društev ter ustanovili našo narodno čitalnico — prvo na deželi, sestavili jej pravila, katera je vis. c. kr. deželna vlada potrdila in čitalnica je bila — rojena. A treba je bilo to ljubo novorojeno dete tudi krstiti. Saj vemo, kolikor imenitnejšega rodu je dete, toliko imenitnejše botre mu poiščejo in toliko lepše slavnosti priredé njemu na čast. Naša čitalnica ni bila gosposkega redu — a tem srčneje so jo pozdravljali kmetski sinovi in hčere. Tudi botrov ni imela iz ponosnih gradov — a bila sta slavna moža in vrla domoljuba — gg. dr. Janez Bleiweiss in dr. Lovro Toman — na katera bode ponosen vsak domačin, dokler živi naš narod.

20. dan septembra — dan krsta naše narodne čitalnice se je bližal. Po vsem Št. Vidu je bilo veselo gibanje, postavljali so mlaje, dekleta so pletla vence, pevci so se učili lepih pesnij in igralci so se pridno vadili igre: „Bob iz Kranja“. Vse je bilo navdušeno ter je željno pričakovalo tega dné. Napočil je ta dan; gromenje topičev ga je pozdravljalo, praznično se je oblekel naš Št. Vid. Popoldne so jeli dohajati Ljubljančani in drugi domoljubi od

blizu in dalje. Kmalu so bili napolnjeni vsi prostori pri „Kraljiču“. Ob 7. uri stopi na govorniški oder gospod oče Blaž Potočnik. Najprvo pozdravi prav prirčno vse navzoče in posebej še slavna gg. dr. Bleiweissa in dr. Tomana. Potem razlaga lepi namen narodne čitalnice in vnema navzoče, naj pridno zahajajo vanjo in čitajo koristne časnike in knjige, ter se udeležujejo lepih, poštenih domačih zabav. Konečno je pa pozval zbrano družbo, naj ž njim zakliče trikratni „živio“ onemu, ki nas je otél jeklenih spón ter izrekel večečastne besede: **Ravnopravnost vsem narodom!** — Naš ljubljeni presvetli cesar Franc Jožef I. naj živi! — In gromoviti „živio“ je po teh besedah stresal Kraljičevo hišo. Pevci so zapéli in razni govorniki, mej njimi omenjena gg. dr. Bleiweiss in dr. Toman, vémali so navzoče, naj se tesno oklenejo svojega narodnega ognjišča, svoje čitalnice, ter s poukom in zabavo širijo v narodu domoljubno zavést! Deklamovalci so prav dobro izvršili svojo nalogo in igralci so izborno igrali igro: „Bob iz Kranja“. In tako je šlo v pozno noč, vse je bilo veselo in vse navdušeno za dobro stvar. Tako se tedaj krstili našo „Narodno čitalnico“ pred petindvajsetimi leti. (Konec slédi)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. oktobra.

(Dopolnilna volitev na Netranjskem.) Poroča se nam: Mnogi odlični volilci volilne skupine Postojina-Lož-Vrhnika so ponudili kandidaturo gospodu dr. V. Gregoriču v Ljubljani, kateri je izjavil, da sprejme mandat, ako mu volilci na dan volitve dné 9. novembra izkažejo častno zaupanje. — Ta kandidatura se nam zdí jako srečna, ker je gospod dr. Vinko Gregorič poznat kot mlada, nadarjena in delavna moč, kar je pokazal v štirih letih kot mestni odbornik ljubljanski, in bode za deželni zbor kranjski gotovo izborna pridobitov.

(Dopolnilna volitev v Istri) se bode vršila, kakor smo že omenili, dné 30. oktobra. Ta volitev je velevažnega pomena, ker slovanska večina prebivalstva mora jedenkrat zlomiti italijanski žuleči jarem. Kakor se nam poroča iz poreškega okraja, je zmaga gotova, četudi le z nezatno večino. Lahoni čutijo, da jim voda teče v grlo, zato naspenjajo vse sile za svojega kandidata, tekajo od hiše do hiše, ljudem preté z raznovrstnimi sredstvi, drugim obljubujejo hribe in doline. Tako n. pr. so lahonski agitatorji v neki občini razdelili med volilce vse tamošnje gozde — seveda le na papirju.

(Umrli) je v sredo zvečer ob 10. uri v Gradcu po daljši hudi bolezni prelat Janez Karlon, glavni vrednik listov „Grazer Volksblatt“, „Sonntagsbote“ in „Christlicher Feierabend“, v 67. letu svoje starosti. Sodeloval je od leta 1868 pri „Grazer Volksblatt-u“, kateremu je bil glavni vrednik in si pridobil mnogo zaslug za katoliško - konservativno gibanje na Gor. Štajerskem. Posebna ljubezen do kmetskega prebivalstva ga je navduševala za lista, namenjena priprostemu ljudstvu. Pogreb bode v nedeljo v Sekovi, kamor jutri prepeljajo truplo. N. v m. p.!

(Preizkušnje učne usposobljenosti) za občne ljudske in meščanske šole se pričó dné 9. novembra v sobah tukajšnjega c. kr. učiteljišča.

(Železnica Poljčane-Konjice.) Politični obhod in razlastitvene obravnave za železnico Poljčane-Konjice se pričó dné 31. oktobra ob 9. uri dopoldne v občini Lesičja Vas in se končajo ob 11. uri v občini Pekel.

(Živinska kuga na parkljih in gobcu) je po vladnem izkazu od 4. do 11. t. m. bila na Kranjskem v 161 krajih, 90 občinah, v 11 političnih okrajih in na 771 kmetijah. Okuženih je 2195 repov goveje živine, 37 ovac, 2 kozi in 114 prašičev.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 4. do 10. t. m. Novorojencev je bilo 15, umrlo je 20 oseb; med umrlimi je bilo 8 tujev, 11 v zavodih. Zbolelo je 20 oseb, in sicer 9 za ošpicami, 3 za škrlatico in 8 za grižo.

(Častno občanstvo.) Občina Rečica v Gor. Savinjski dolini je imenovala čast. g. Jos. Majeena, knezoškofijskega dvornega kapelana v Mariboru, častnim občanom.

(Bolniška blagajnica) za služabnike, podrejena generalnemu ravnateljstvu c. kr. državnih železnic, imela je v minolem letu — vštévši pri železnici samo začasno poslujoče — povprek 40.908 členov, kateri so bili razdeljeni na progah, obsezajočih 6732 kilometrov. Od teh členov spada 2825 = 6.9% v

kategorijo pisarniškega osebja, 2528 = 6.2% strojniškega osebja, 3517 = 8.6% sprevodnikov, 10.559 = 25.8% postajniškega osebja, 17.364 = 42.4% osebja na progah, in konečno 4115 = 10% osebja po delavnicah. V zdravljenje teh členov, a tudi njih ženâ in otrok (vse vkupe povprečno 133.186 oseb), je nameščenih 300 zdravnikov, pri katerih so člani iskali pomoči v 114.628 lažjih in hudih bolezenskih slučajih. Razven tega so v posebno nujnih slučajih prvo pomoč izvršili tudi tuji zdravniki ob troških blagajnice. V vseh gori naštetih slučajih boleznij preskrbela je blagajnica tudi potrebnih zdravil; blagajnica je bila v zvezi s 418 lekarnami in 86 zdravilnimi zavodi. Od lekarn in zdravilnih zavodov dovoljene olajšave so bile za to leto povsem istotake, kakor prejšnje leto. Prejemkov je imela blagajnica leta 1890 511.128 glđ., a izdatkov 527.492 glđ., rezervni zaklad znaša 124.579 glđ. 79 kr., in podporniški 275.021 glđ. 31 kr.

(„Od pluga do krone“.) V velikem tem zgodovinskem romanu, kateri izide prihodnji ponedeljek, in katera snov je zajeta iz kranjske povestnice, opisuje pisatelj življenje slavnega moža, ki se je poročil v drugi polovici minolega stoletja v leseni hiši pod slamnato streho na Zagorici v moravski županiji, moža, ki se je, zapustivši domačo hišo, po izredni učenosti in nadarjenosti svoji uspel na častno mesto c. in kr. podpolkovnika pri topništvu, cesar ga je pa povišal za barona. Slavni možje so kakor zvezde-repatice, ki se nam pojavijo le ob svojih časih. Kakor imajo Francozi le jednega Napoleona Velikega, Avstrija le jednega Radeckega, tako imamo Slovenci v tem smislu le jednega slavnega moža, ki se je dvignil: od pluga do krone. Ta mož je bil Jurij Veba, doma iz Zagorice na Kranjskem, kasneje po vsi Evropi znan kot silno učen matematik, c. kr. podpolkovnik v 4. topniškem polku. Da se je pisatelj, g. Jakob Bedenek, bivši naš sotrudnik a zdaj korektor v c. kr. državni tiskarni na Dunaju, — v obče lotil romana, nagibalo ga je temu dvoje: prvič Slovence seznaniti s preslavnim našim rojakom, česar je mož izvestno popolnem vreden, ter mu tem načinom postaviti živ spomenik v srcu narodovem; drugič je pa pisatelj hotel ž njim odpreti oči zlasti tistim kmetskim očetom, ki imajo nadarjene sinove, a jih ne dajo v šole. Seveda s tem še ni rečeno, da bi bilo treba v šole tiščati vsakogar. Samo isti idi v mestne šole, kdor je istinito nadarjen, izredno nadarjen, kar se že vidi v domači šoli. Da ne bode vsakdo baron, kdor gre s kmetov v mestne šole, je umevno, a vsak bode zadovoljen, komur se posreči priti do boljšega kruha, nego bi ga jedel doma. O romanu izpregovorili bomo še prilično obširneje.

(Za obrtnike.) C. kr. deželna vlada javila je trgovski in obrtniški zbornici sledeče: Po dopisu visokega c. kr. trgovskega ministerstva z dné 9. aprila 1891. leta, št. 53.677 iz leta 1890 je neko obrtno oblastvo vprašalo, je li tiste obrtnike, ki ne izvršujejo obrta svojega, oziroma so razglasili, da ga ne izvršujejo, a ga niso odložili, smatrati za združnike. O tem je naznanilo trgovsko ministerstvo naslednje: Spadajo li taki obrtniki k zadruzi ali ne, to odločujejo edino le določila obrtnega reda. Ta zakon pa pozna le nastop in odložitev obrta, ne pa oglašene nevršbe. Nastop pa odložitev obrta označuje obrtni list, odnosno koncesija, ki se dá, oziroma nazaj vzame. Dokler pa obrtnik ima obrtni list, oziroma koncesijo, smatrati ga je nedvomno formalno za obrt samostojno izvršujočega in po smislu § 107 obrtnega reda za uda dotične zadruge. Oglasitev nevršbe pri finančnem oblastvu pa ima edino le davčno tehničen pomen ter ne vpliva prav nič na uporabo določil obrtnega reda. S tem se ujema tudi normalni statut za obrtne zadruge, ki izreka v § 8., da obrtnik preneha biti združnik le tedaj, kadar popolnoma opusti obrt in kadar mu ga oblastvo odvzame po §§ 57. in 138. obrtnega reda. Vsled same nevršbe torej po tem besedilu normalnega statuta obrtnik ne neha biti ud. Odločitev vprašanja v tem smislu pa opravičujejo tudi splošni gospodarstveni preudarki. Po § 114. obrtnega reda je zadruza zastopnica interesov, in zatorej jej mora biti do tega, da ima vse, ki niso obrta izrečno odložili, v svoji zavezi. Če se torej tudi kateri obrtnik iz zasebnih premislekov ne odreče obrtni pravici, ki je v dejanju ne uporablja, vendar ne nasprotuje načelo interesnega zastopa njegovi združnosti. Poleg prostovoljnega nezvrševanja obrta nameri se lahko tudi neprostovoljno, kadar n. pr. splošnja trajna kriza proutróči nezvrševanje, in sicer davčnemu ob-

lastvu oglašeno nezvrševanje. Nasprotovale bi naravnost zakonu in gospodarstvenim zahtevam, ako bi se delopustni mojstri izključili iz združne zaveze in bi se zadruga vsled tega za nekaj časa vsaj nekoliko razrušila. Kadar obrtnik ne izvršuje obrta, ne spada le fakultativno k zadrugi, ampak obligatarno, ker opravičeno je, da se ne odveže posebnih bremen, katera naklada združnost, tisti, ki si pridržijo pravico, da začne, kadar koli hoče, zopet tačas nezvrševani obrt, ter je torej v drugem položaju, kakor tisti, ki je obrt odložil. Zatorej je trgovinsko ministerstvo dogovorno z ministerstvom za notranje reči izjavilo, da obrtnik pripada k zadrugi, dokler izrecno ne odloži obrta. Potemtakem ne nasprotuje nič, da se obrtnikom, kateri ne izvršujejo obrta, pa ga niso odložili, izroči kot združnikom kako opravilo ali vodstvo pri zadrugi, ter tudi ni proti določbam §§ 114. in 115. obrtnega reda, ako dotična zadruga izreče v svojih pravilih, da je obrtnikom, kateri nekaj časa ne izvršujejo obrta, manj plačevati naklad nego drugim udom. Ta odredba se ne tiče razmerja tistih obrtnikov, katerih obrt izvršuje zakupnik ali namestnik, oziroma teh zakupnikov kot namestnikov, do zadruga. To razmerje je bilo razpravljano v odredbi z dne 19. julija 1885. leta, št. 228.

(„Učiteljski Tovariš“) ima v št. 20 nastopno vsebino: Jakob Dimnik: „Deželna učiteljska konferencija“. — J. Marn: „Knjiga slovenska“. — Književnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

(Redke prikazni.) Kakor poroča „Slov. Gospodar“, cvetó na Pečovniku pri Celju jagode, kakor v pomladi.

(Župnije v Studenicah) na Štajerskem je dobil č. g. Fr. Heber, doslej kapelan pri stolni cerkvi v Mariboru.

(Velikega sulca,) ki je tehtal 26 starih funtov, je nekdo vjel pod jezom pri mestnem mlinu v Novem Mestu.

(Nemško šolstvo na Kranjskem.) Nemška stranka poteza se v slednjem času tudi za to, da bodo nemška zasebna šola ali šulterajnska v Domžalah, tovarniški šoli v Večah in Medvodami in nemška meščanska šola na Krškem podrejeni kakemu nemškemu okrajnemu šolskemu nadzorniku. Habeant sibi!

(Ženska doktorica.) C. kr. okr. sodišča Alsergrund na Dunaju javlja, da je 35 let stara pisateljica doktorica filozofije Helena Druškovič, ki je živel v Draždanah, zblaznela in je sedaj v doljenj avstrijski deželni norišnici.

Telegrami.

Dunaj, 15. oktobra. Nadvojvoda Evgen, polkovnik pešpolka št. 100, je premeščen k 13. husarskemu polku; podmaršal baron Waldstätten je imenovan poveljnikom kranjske trdnjave in polkovnik grof Hartenau poveljnikom 27. pešpolka.

Dunaj, 15. oktobra. Vlada je z angleško telefonsko družbo sklenila pogodbo o poddržavljenju telefonskih črt, med katerimi je tudi ona do Gradca.

Dunaj, 16. oktobra. Sokol in tovariši interpelujejo ministerskega predsednika zaradi postopanja praške policije ob vsprejemu slo-

vanskih obiskovalcev razstave. Vašaty se je pritožil, zakaj se ni vsprejel njegov češki govor v stenografski zapisnik. Predsednik izjavi, da se v zapisnik sprejemajo le nemški govori. Lang in tovariši nasvetujejo večjo imuniteto poslancev nasproti upravnim varstvenim oblastvom.

Dunaj, 16. oktobra. Včeraj je bila kršćena novorojena nadvojvodinja v Pulju in dobila ime Mehtilda Marija Kristina. Špansko kraljico kot botro je namestovala nadvojvodinja Marija Imakulata.

Praga, 16. oktobra. Pri včerajšnjem žrebanju razstavine loterije je zadela 50.000 goldinarjev serija 7859, št. 63.

Liberce, 16. oktobra. Včeraj dopoldne je pod travverzami nekega mostu v liberškem mestnem okrožju neki kravji pastir našel posodo iz železne pločevine, v kateri je bilo več raznesil, in sicer dinamita, patron, smodnika, in belo posodo iz pločevine, 120 mm. visoko, 76 mm. široko. Ta bomba je bila polna dinamita, na koncu s prižigalno gobo. Vse to je bilo, kakor kaže vnanjost, dalje časa shranjeno in sedaj sèm položeno, ker preiskujejo hiše.

Budimpešta, 15. oktobra. Gor. zbornica je sprejela upravno predlogo.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—210)

Tujci.

14. oktobra.

Pri **Maliču:** Czap, stotnik-avditor, iz Pulja. — Scholz s soprogo iz Gorice. — Maule, potovalec, iz Trsta. — Zecotti, lekarnar, s soprogo, iz Škofje Loke. — Dimnik, potovalec, z Reke. — Wrany, trgovec, in Carl Anton, tajnik, iz Gradca. — Bozad, trgovec, iz Brna. — Helfrich, Fischer, Frankl, Singer, Werdeli, Pretzner, Leuschner, Kramer, Raumer, Just, trgovci; Schwarz, Planer, Jakowit, Stoeg, Adler in Dworschak, potovalci, z Dunaja.

Pri **Stonu:** Malten, Klimont, Stäber, zasebniki; Karol in Julij Rosehe, gledališka igrata; Kohnberger, potovalec; Topfer, Schwab, Herz, Polatzek s soprogo, trgovci, z Dunaja. — Bacher iz Gradca. — Schollmayer s soprogo s Snežnika. — Filipesko, magistratni uradnik, iz Zemuna. — Sahlager iz

Bleda. — dr. Slanič, odvetnik, z Bleda. — Lončarič, stavbeni podjetnik, iz Sele. — Knapitsch, graščakov sin, iz Briž. — Tušek iz Ljubljane. — Ivanka Tušek iz Skina. — Nežič, župnik, in Pujmanu, iz Čapiča. — Zambelli, potovalec, iz Inomosta. — Bizjak iz Trnovca. — Kükovič, trgovec, iz Brežic. — Neu, trgovec, iz Lyona. — Lengel, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Mumelter, trgovec, s soprogo, iz Bolzana.

Pri **avstrijskem caru:** Urdich, gostilničar, s soprogo, iz Mavinj. — Schaffer, podjetnik, s soprogo, iz Kamnika. — Malinovski in Petzold z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v točki
		razkoma v mm	toplotna po Celziju			
7. u. jut.	73 65	13 6	sl. sever	jasno	0-30	
15 2. u. pop.	73 71	21 0	zm. jzpad	del. jasno	megla	
9. u. zveč.	73 89	16 2	sl. zapad	del. jasno	megla	
Srednja temperatura 15 2', za 3 6' nad normalom.						

Lepo obširno posestvo

ležeče prav blizu Ljubljane, odda se v zakup (v najem) takoj ali od sv. Mihele naprej prav po ceni. Priročna poslopja, hlevi itd. Posestvo se tudi proda pod prav ugodnimi pogoji. (1428) 2-1
Obrniti se je do J. Rodé-Dogana v Ljubljani.

V ponedeljek dne 19. oktobra izide na svetlo

Od pluga do krone.

Veliki zgodovinski roman, zajét iz kranjske povestnice od Jakoba Bedénka.

17 pol v osmerki. — Broširan stane 1 gld. 50 kr., elegantno vezan 2 gld., po pošti 10 kr. več.

Zanimivo in živo pripoveduje cenjeni gospod pisatelj v romanu, čegar junak je veliki matematik **Jurij Vega**, življenje tega slavnega **Kranjca**.

Naročbe izvršujejo se z dnem 19. t. m. i nadalje, zaznamke pa vže zdaj vsprejemljje (1421) 4

knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Št. 19.594.

Razglas.

(1425) 3-2

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in potroških

1. mestne blagajnice ljubljanske, 2. mestnega ubožnega zaklada, 3. zaklada meščanske bolnišnice in 4. ustanovnega zaklada za 1892. leto že sestavljeni in bodo

od 14. do 28. tega meseca

razgrnjeni v magistratnem ekspeditu občanom na vpogled.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 13. oktobra 1891.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Dunajska borza.

Dne 16. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 40 kr.
Zlata renta 5%, 16% davka	91 " 15 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109 " — "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 30 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	101 1/2 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	283 " 50 "
London, 10 funtov strl.	117 " 35 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 30 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 57 "
Nemških mark 100	57 " 67 1/2 "

Dne 15. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	104 gld. — kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 50 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " 30 "
Kreditne srečke, 100 gld.	185 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	16 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2830	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 23 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I. Wollzeile št. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvršé se najtočneje.

Za nalaganje glavnie priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2 % zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 1/2 % komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

promeso zemljiško-kreditnih srečk

à 1 1/2 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že 5. novembra!